

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Thomae Młodzianowski Poloni, Societatis Jesu,
Praelectionum Theologicarvm Tomus**

**Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682**

Difficultas II. Examinantur aliorum Rationes pro eadem Conclusionē.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82973)

& esset necessitas, ut supponitur, & non esset: quia ita se haberet, ac illa obligatio divina liberandi damnatos. Et si liberaret eo casu Deus damnatos, verè non ex illa obligatione ageret; Ergo etiam si velit Deus optimum, non ex illa necessitate volet, denique rediri sic potest ad argumentum. Non necessitabatur Deus physicè & moraliter ad circumstantias INCARNATIONIS, ad substantiam autem illius ponendam, non magis necessitatur dum est ac quando non fuit, quæ enim hæc major necessitas? Ergo sicut, cum non fuit Incarnatio non erat; ita cum est, non est, ut voluit argumentum.

DIFFICULTAS II.

Examinantur aliorum Rationes pro eadem Conclusionem.

RATIO est quæ utitur Lugo, quia scilicet opposita sententia, ponit quandam libertatem Dei valde limitatam & imperfectam, contra id, quod communiter concipiunt fideles, circa beneficia à Deo, sibi collata: & contra id quod SS. PP. significare volunt, quando dicunt, Deum potuisse vel homines in peccato relinquere, vel aliis modis eos reparare; nã licet potentia physica cum impotentia morali, sufficiat in rigore ad meritum vel demeritum, est tamen adeo debilis, ut apud PP. nunquam ferè appellatur potentia simpliciter, sed potius impotentia; & ita dicunt hominem non posse vitare omnia venialia, quod tamen non est physicè impossibile.

RESPONDERI potest huic Rationi, quod regula adstruendæ tantæ vel tantæ libertatis divinæ, non debeat esse major illimitatio ipsius; & sicut non ex eo concedenda est Deo libertas, quæ se extendere possit etiam ad posse peccare, quia per hoc magis redderetur illimitata, nam esset ad bonum, & ad oppositum; sic nec ex eo præcise, quod magis illimitata fieret libertas divina, si possit non velle optimum, adstruenda erit talis esse libertas divina. Consequenter, debet illimitari libertas divina, cæteris paribus; inter cætera autem quæ in adstruenda tali vel tali illimitatione perfectionum divinarum, debent esse paria, est perfectio major; & ita quia major est perfectio, non habere libertatem ad peccandum quàm habere, talem libertatem non concedunt Theologi Deo: quia autem per Granado major est perfectio facere semper optimum, quàm non facere semper optimum, fit, ut per Granado, talis libertas Deo non debeat concedi, quæ uti possit, ut nolit optimum. Quod attinet ad sensum fidelium quem habent de beneficiis Dei, hic menti Granadi non contradicit; quia beneficia data fidelibus, non sunt optimû, adeoque ad quod necessiteretur Deus. Quod attinet ad sensum PP. de Redemptione generis humani, concederet Granado, aliquos PP. in opposita sententia fuisse, tuereturque se autoritate

aliorum suæ sententiæ faventium. Addi rursus potest, aliam esse istam propositionem; alio modo etiam potuit liberari genus humanû, & non INCARNATIONE: & aliam hanc; nullo titulo necessitabatur Deus ad ponendam Incarnationem: primam propositionem concederet in suis principiis Granado, negaret secundam. Quod autem attinet ad illud, quod potentia physica, conjuncta cum impotentia morali, non appelletur à Patribus potentia simpliciter, sed potius impotentia; responderet Granado, impotentiam moralem conjunctam potentiæ physica, respectu duplicis objecti spectari posse; Prima impotentia est, secundum quam non potest aliquis facere aliquid boni, licet physicè habeat potentiam, ad illud faciendum; secunda impotentia, secundum quam aliquis non potest facere aliquid mali, vel non potest, non facere aliquid perfecti, quamvis habeat potentiam physicam ad illud non faciendum. De priori potentia tractant Patres, eamque appellant impotentiam potius, quàm potentiam; de secunda non agunt. Et quod prior illa, sit impotentia, non verò posterior, ratio asserri posset: quia potentia sine addito & simpliciter, notat perfectionem; & quia non est perfectio agere malum vel imperfectum, qui non habet potentiam moralem ut agat aliquid bonum, vel perfectum, licet ad illud habeat potentiam physicam, cum qua tamen moraliter, non possit agere nisi malum, ideo illa quam habet potentia, meretur dici simpliciter impotentia; jam autem non posse agere nisi bonum & perfectum, vel optimum, est perfectio: ideo tale non posse, rectè poterit dici potentia simpliciter. Deinde, omne malum & imperfectum quæ tale, non est ens, sed potius defectus entis, & non esse entis; unde non debet dici potentia, illud, quod est respectu ejus potentia, sed potius debet dici impotentia, quæ ipsa, quæ talis, est non entis; quia ergo potentia primo modo sumpta, est potentia mali & imperfecti, adeoque non entis, principium illius principiativum, non tam debet dici potentia, quàm impotentia: è contra verò, quia non posse facere nisi optimum, est quoddam excellenter perfectum, impotentia faciendi non optimi, potius debet dici potentia. Et sicut, quamvis Deus non possit peccare, adhuc habet Deus potentiam simpliciter liberam, ita & in præsentia.

2. RATIO ejusdem est. Quidquid sit, an de facto Patres veteris testamenti Incarnationem à Deo petierint; de possibili tamen non videtur negandum, potuisse eos pro illa orare; si autem Deus ex se necessitatus esset moraliter ad volendam Incarnationem, inutilis videretur oratio; quorsum enim petas ab aliquo id, quod ipse moraliter non potest non facere?

RESPONDETUR. Ex ratione petendi aliquid à Deo, non potest inferri, quod res potuerit non esse; quia nec ex ratione petendi argui potest,

potest, quod sit res futura, sic v.g. Sancti petunt, ut salvo amore Dei damnentur, ut ita obstruant reliquis janua ad infernum, volunt item amare Deum eo amore, quo ipse se amat; quæ petitiones non arguunt, quod hoc sit futurum, vel quod id possit esse, sed sunt ostensiones energicæ, inclinatæ voluntatis ad aliquod objectum. Sic, & Patrum illa oratio ostendebat illorum inclinationem, ad id, ad quod cæteroqui faciendum erat determinatus Deus. Rursus, major est necessitas, quæ est ex suppositione alicujus decreti divini, ex cujus suppositione res jam habet necessitatem physicam; & tamen de facto petit Ecclesia aliqua, etiam ex suppositione decreti certò futura, & ita petit ut electorum nomina, beatæ prædestinationis liber, adscripta retineat, quod non potest non fieri; petimus item ut fiat voluntas Dei, sicut in cælo, & in terra; quæ in tota latitudine beneplaciti & permissionis accepta, non potest non fieri; sicut ergo hæc omnia salvantur non ex eo, quasi ex non futuro ad futurum, vi orationis transiri debeat, sed sunt ostensiones inclinatæ voluntatis ad objectum, proceduntq; conditionatè, quod scilicet si impetrabile esset, suo titulo impetrare id vellent; ita hoc idem, in præsentī posset dicere Granado. Adde quod fortè orationes hæc, directæ sint ad impetrandam non substantiam *Incarnationis*, sed circumstantias.

INSTAT Lugo; quia quando dixit Christus; Pater omnia tibi possibilia sunt, transfer hunc calicem à me, non est locutus de sola possibilitate physica, esset enim improvida Christi oratio, si voluisset orare pro re moraliter impossibili.

RESPONDERI, posset. Constabat Christo factum esse decretum à Patre, de non transferendo calice, & tamen hæc oratio Christi non fuit intempestiva, quantumvis dicatur non fuisse id in morali potestate Dei. Deinde etiam dici posset, hanc petitionem non tam fuisse petitionem rigorosam, quam ostensionem angustia, quam tunc patiebatur Christus, ut per hoc se etiam ostenderet assumpsisse veram naturam humanam. Deniq; dici posset, quod *Incarnatio* secundum se, sit quid optimum, non secundum quod satisfactiva est; hinc deprecatur Christus id, ad quod faciendum non erat Pater necessitatus moraliter.

3. RATIO ejusdem est; quia libertas illa physica cum impotentia morali, videtur invchere imperfectiones indignas Dei omnipotentia; ille enim perfectè est Dominus, qui potest ponere & non ponere, concedere & destruere, Deus autem respectu aliquarum rerum possibilem, haberet per Granado ita imperfectum dominium, ut non posset moraliter illas omittere. Rursus condito uno Angelo, non potuisset illi revelare, quod nollet creare mundum, falsò enim revelaret, cum debeat illum condere, idque necessitatus moraliter; quo posito, videbit Deus

aliquod Ens reale possibile, qualis est illa revelatio dependens à solo Deo; quod tamen Deus nunquam moraliter possit ponere extra causas; consequenter per doctrinam Granado, aliquorum perfectè erit dominus, aliquorum non; & tamen Augustinus ingeminat, quod scilicet omnia à qualiter subiaceant potestati divinæ.

RESPONDERI potest. Sicut non nocet perfectissimo Dei dominio, quod non possit revelare aliquem non salvandum, casu quo aliquem prædestinavit; ita nec sequitur diminui illud dominium, si non possit revelare, quod non sit conditurus mundum, neq; enim per hoc diminuitur Dei dominiū, quod non possit revelare falsum. Unde nec quod ad aliqua Deus necessitetur moraliter, diminuet Dei dominium, quia hoc extendi debet ad possibilia, impossibile autem est, Deum nolle optimum, nisi id aliunde probeatur. Rursus de facto omnes agnoscere debent, quod aliqua simpliciter subsint dominio Dei, ut existere, non existere; & tamen sunt aliqua, de quibus ad placitum non potest disponere Deus; neque enim potest facere ut homo sit leo, quod tamen dominio Dei non officit; ita nec officiet, quamvis ad optimum necessitetur.

4. RATIO ejusdem est. Quia impotentia moralis arguit in nobis debilitatem potentia, & nascitur ex difficultate maxima circa aliquod physicè possibile; hæcque impotentia moralis integratur duobus capitibus. Primò quod res nunquam fuerit; Secundò quod difficillimè esse possit; quid autem difficilè Deo?

RESPONDERI posset, impotentiam moralem arguere in nobis imperfectionem, quia non oritur in nobis ex perfectiori modo operandi, sed ex aliquo defectu, quæ impotentia moralis in Deo, oritur, ex perfectiori modo operandi, adeoque non erit propriè impotentia.

5. RATIO ejusdem est. Quia sententia Granadi non videtur procedere consequenter; nam non dicit Deum necessitari ad ea, quæ possunt esse meliora & meliora, & tamen dicit necessitari Deum ad ponendam Incarnationem; cum tamen sint possibiles meliores glorificationes in infinitum.

RESPONDETUR. In glorificatione Dei quæ fit per Incarnationem duo spectari posse; primo substantiam Incarnationis, quam tanquam terminus ingreditur Persona divina; Secundo concomitantia Incarnationem, qualis est tanta vel tanta infusio gratia, tanta vel tanta scientia, & cætera similia, priori modo sumpta Incarnatio, est summa & optima Dei glorificatio, nec in illa procedere est ultra; quia sicut in dignitate Dei non est procedere ultra, sic nec in glorificatione, quæ fit Deo, per Deum, est procedere ultra; utriusque enim dignitas ex eodem fonte petitur, hoc est excellentia Dei; & sic non nisi sumptam Incarnationem, appetit Deus, necessitate morali.

Consi-

Continuatur idem Examen.

Adduxit etiam Amicus aliquas rationes contra hanc sententiā, quæ hic expendendæ. 1. RATIO est ab Autoritate Augustini, qui lib. 83. quæst. q. 22. inquit, *Vbi nulla indigentia, nulla necessitas, ubi nullus defectus, nulla indigentia; nullus autem defectus in Deo, nulla ergo in ipso necessitas.*

RESPONDETUR. Si simpliciter accipiatur locus Augustini, probabit, Deum non necessariò generare filium, quia in Deo nullus defectus. Deinde etiam necessitas, est quidem aliqua ex defectu, est tamen & alia necessitas orta ex principiis intrinsicis Dei; qualem ponit esse Granado ad optimum.

RATIO 2. est. Quia potuit Deus concedere hoc universum perfectius.

RESPONDEBUNT aliqui; mundum non esse quid optimum. Alii dicent esse optimum, non quoad species, sed quoad ordines entium.

3. RATIO est ex absurdis.

1. **A**BSURDUM est. Quia sequitur per Granado, Deum debuisse necessitari ad Incarnationem executioni mandandam; quam tamen propositionem damnant Theologi in Lullo; & hæc propositio, impossibile est non fieri Incarnationem, æquæ vera esset, sicut vera est hæc; impossibile est hominem sine speciali privilegio omnia venialia vitare.

RESPONDETUR. Lulli propositio est damnata, quia asserit necessitatem in Deo non solum moralem, illa propositio; Impossibile est non fieri Incarnationem; si addatur: Impossibile est moraliter vera est, nec meretur censuram; licet sit falsa si sine addito ponatur; idque ideò, quia usus in formando sensu dictæ propositionis, non invaluit, ut supponatur pro impotentia morali, sicut invaluit, ut intelligatur, physicè quidem esse possibile, omnia venialia vitare, licet id sit impossibile moraliter.

2. **A**BSURDUM est. Quia sequitur ex doctrina Granadi, beneficia Dei non esse gratuita. Quantum enim habent de necessitate, tantum diminuitur de liberali donatione. Quod ipsum sic probat. Non dicitur æternus filius, dono & beneficio, accipere naturam divinam ab æterno Patre, ideò tantum, quòd illam non liberè sed necessariò accipiat: Ergo sicut communicatio ad intra tollit omnem rationem doni & beneficii, ita communicatio ad extra, minueret rationem doni & beneficii, quia fieret necessitate morali.

RESPONDERI potest: si asseras, Deum, post aliquod longissimum, tempus, liberaturum animas damnatorum ex inferno, ut docent Saraceni, magis exaltabis misericordiam Dei, nec inde tamen sequitur, etiam præscindendo à scriptura & rationibus fidei, asserendum esse, quòd id magis Deo congruat; eò quòd id vergeret in diminutionem, & ut ita dicam, irreverentiam iustitiæ divinæ; cui æternum punituræ, dat fundamen-

mentum, ipsa ratio offensæ infinitæ. Sic etiam quamvis magis forent gratuita beneficia Dei, si ad illa nec moraliter necessitaretur; quia tamen id sequeretur, per Granado, in diminutionem modi operandi perfecti, qui tamen est debitus Deo; ideò adhuc id non debet dici. Ex alio etiam capite salvatur ratio doni in istis beneficiis, quia multa ex illis non sunt optimum; quæ autem sunt optimum, adhuc Deus non necessitatur ad tempus & alia concomitantia; & si illa concedat, verè dicitur liberaliter donasse, ad eum modum, quo in principiis multorum ideò Christus liberè est mortuus, quia non erat determinatus ad tempus moriendi. Illustrari hoc posset tali instantiā. Si reddat debitor creditori maximè indigenti, ante tempus quo obligabatur ad reddendum, censetur illa redditio in genere moris pro beneficio, adeoque liberali datione: Ergo etiam liberaliter dicendus erit Deus præstare sua beneficia, quia quamvis ad illa obligetur, non obligatur pro certo tempore, pro certa Persona, & cetera similia. Denique in Principiis Granadi, potest salvari ratio gratuiti in beneficiis, eò quòd ratio beneficii non nisi à potestate physica non dandi sumatur; jam autem quantumvis necessitas moralis auferat potentiam moralem, non tamen aufert potentiam physicam; quæ retentā, quantumvis adsit impotentia moralis non dandi, si ad sit potentia physica non dandi, vera erit hæc propositio: dat cum possit non dare si velit; si autem vera erit dicta propositio, salvabitur ratio gratuiti & liberalis doni; nomine cuius venit datum, quod poterat, si voluisset donans, non dare. Allata paritas non tenet, quia etiam, si Pater æternus habuisset potestatem physicam non generandi VERBUM, verè generatio illa fuisset beneficium. Est autem in physica potestate Dei, nolle optimum; præcipue, quia non adstringitur etiam necessitate morali Deus, ad dandum beneficium hoc tempore, huic Personæ, &c. Illustratur hoc instantiā. Est in physica potestate magnatis, dicere aliquem heredem bonorum, quamvis moraliter ad hoc cogatur, instante v. g. articulo mortis, vel quòd nisi id fecerit, iure aliquo publico, dandus sit illi heres; si talis Magnas dicat aliquem determinatè heredem, illa destinatio, absolutè beneficii nomen meretur: nec obest, quòd ad hoc necessitetur moraliter; sic nec beneficiorum Dei magnitudo diminuetur, quamvis dicatur necessitari moraliter ad illa Deus, eò, quòd sit id situm in plena potestate physica Dei, & in morali etiam absoluto dominio, indeterminationeque quoad tempus & circumstantias.

3. **A**BSURDUM infert Amicus, quia scilicet per doctrinam Granadi libertas Dei minuitur.

RESPONDERI posset, minui quoad extensionem terminorum, quia non potest nisi optimum; sed non minui quoad perfectionem, melius est enim semper velle optimum.

4. **ABSURDUM**: sequitur non posse Deum ab optimo cessare, absque eo, quod vim inferat suæ naturæ.

RESPONDERI potest: cum vis debeat esse contra inclinationem naturæ, relinquaturque Deo potestas physica seu naturalis, non volendi optimum, hoc ipso non velle optimum, non erit contra inclinationem naturalem.

5. **ABSURDUM**. Sequitur vi hujus doctrinæ, non futurum fuisse Deum in statu suo connaturali, si non creasset mundum.

RESPONDETUR: cum non necessitetur Deus ad circumstantias temporis, ut in illa circumstantia velit optimum, non poterit ullum determinatum tempus ostendi, in quo, quia noller optimum, hoc ipso non esset Deus in connaturali statu. Deinde, cum sit in potestate physica Dei, ne creet mundum; etiam non creato mundo, esset Deus in statu suo physico, à quo connaturalitas sumitur; potest tamen concedi in sententia Granadi, quod non futurus fuisset tunc Deus, in statu, ad quem habendum propendit determinatione morali.

3. **RATIO**, quæ utitur Amicus, est: Nullus auctus ad extra perficit intrinsecè Deum, ergo ad nullum opus ad extra, moraliter propendit, seu necessitatur Deus.

RESPONDERI posset: quoniam inter omnem terminum, & ejus habitudinem, intercedere debet proportio; sit, ut & inclinatio debeat dicere proportionem cum termino, ad quem inclinat; & quia inclinat non nisi moraliter, etiam terminus, in genere moris debet respondere illi inclinationi. Ex quo jam eruitur hæc Responsio. Ad nullum opus ad extra, necessitatur Deus moraliter, tanquam ad perfectionem intrinsecam: Concedo antecedens. Non necessitatur ad opus ad extra, tanquam ad perfectionem moralem: Nego antecedens.

INSTAT, id solum moraliter necessitativum est agentis ad operandum, quod ad ejus intrinsecam perfectionem dirigitur.

RESPONDETUR, negando antecedens, potest enim necessitare moraliter, id, quod affert perfectionem moralem.

DIFFICULTAS III.

Respondetur Objectionibus.

Ne excreseat Difficultas, partienda erit. *Sic Punctum Difficultatis 1.*

Respondetur ad Authoritates & Communiora Argumenta.

OBJICITUR 1. Autoritas Patrum, quos plures affert Granado, & ex eo Lugo, quorum argumenta nihil omnino concluderent sæpè, nisi Deus semper faceret optimum. Ex difficilioribus tria sunt loca. Primò Cyrilli Alexandrini, l. 2. Thesauri c. 1. *Quia omnia inquit Pater potest, & meliora semper vult, Consubstantialis sibi ex Deo, nascitur Filius.* Secundò Aug. qui lib.

de Quantitate Animæ, c. 33. *Iustitia inquit, Summi Dei factum esse: ut non modo sint omnia, sed etiam sic sint, ut omnino melius esse non possint.* Similia habet l. 1. contra Adversarium legis & Prophetarum c. 14. Tertiò in oppositum sunt loca Anselmi l. 1. & 2. Cur Deus homo.

RESPONDETUR 1. In Authoritatibus Patrum duo spectari posse. Primò, cum enuntiant, Deum necessitatum esse, ut faceret v. g. Incarnationem; & hæc necessitas non debet intelligi ullo modo antecedens, sed ex suppositione vel decreti facti, vel titulo fidelitatis & constantiæ & c. sicque debet explicari Anselmus, qui ita seipsum explicat c. 16. *Nonne, inquit, monstratum est supra, quod Dei voluntas nulla cogatur necessitate, sed ipsa se, spontanea sua, servet immutabilitate.* Secundò spectari possunt Authoritates Patrum, quatenus sine ulla mentione necessitatis, dicunt, Deum semper facere optimum. Et accipiendum est in sensu morali, h. e. ut plurimū; jam autem ea que sunt ut plurimum, ad demonstrationem moralem, qualibus utebantur Patres contra Ethnicos & contra Manichæos, comminiscentes unum Deum bonum, & alterum malum, sufficiens sunt Principium; nam quando opus positum non probatur, discernendum est pro possidente; possidentis autem nomine, rectè venit id, quod ut plurimum, adeoque semper, moraliter loquendo, sit. Quod autem Patres supposuerint, non nisi ut plurimum & moraliter ita fieri, ratio inter alias est; quia supponebant, quod potuerit nos Deus aliter liberare à peccato, quam liberavit: & sicut ex connaturalitate alicujus effectus, bene inferitur, eo modo illum esse positum, quo connaturaliter postulat poni, & quod Deus permiserit causam ita illum producere, sicut exigit ut producat; si ex consuetudine productione operum, bene inferitur, quod semper Deus producat optimum. Nec officit possibilitas moralis oppositi, siquidē sunt multaabilia moraliter, quæ quamdiu non probantur, non præsumuntur, & ita possibile est moraliter Sacerdotem non esse baptisatum, & tamen id non præsumitur donec probetur.

Sed restat adhuc explicare, in quo sensu accipi debeat istud optimum, quod facit Deus semper.

1. **SENSUS**. Facit Deus optimum, hoc est, secundum exigentiam prædicatorum essentialium, hocque sensu semper facit optimum, & tale optimum sæpè contra Manichæos posuere Patres, ita, ut si quid non ita perfecti reperiatur in mundo, rejiciatur id in naturas rerum, non in conditorem.

2. **SENSUS** est ad hominem. Quia scilicet Ethnici concedebant, aliqua esse optima à Deo condita, dicunt ergo Patres, Deum semper facere optimum, eò, quod, quæcunque optimitas in illis optimis reperiiri potest, reperiatur proportionatè & in aliis entibus.

3. **SENSUS**, optimum appellari ad significandam excellenter & energicè bonitatem rerum, sicut